

נפְרָדִים מאורו של עולם

בְּאֶדֶר שֶׁל אוֹתָהּ שָׁנָה, שְׁנַת תשנ"ה, קָשָׁה הָיָה עַל תּוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַיִם בַּפֶּרֶט וְעַל הָעוֹלָם הַיְּהוּדִי בְּכֻלּוֹ, לְקַיֵּם אֶת מִצְוַת "מִשְׁנַכְנֵס אֶדֶר מֵרַבִּים בְּשִׁמְחָה".

אֲבָל כִּבְד שָׁרָר בִּירוּשָׁלַיִם עִם סְלוּקוֹ שֶׁל הַגָּאוֹן הָאֲדִיר, מֶרֶן רַבִּי שְׁלֹמֹה זְלַמֵּן אוֹיֶעֱרֶבֶף, רֹאשׁ יִשִּׁיבַת "קוֹל תּוֹרָה" וּמַגְדוּלֵי פּוֹסְקֵי הַדּוֹר.

בְּיָמָיו הָאֲחֵרוֹנִים שֶׁל **רַבִּי שְׁלֹמֹה זְלַמֵּן אוֹיֶעֱרֶבֶף**, קָרְעוּ הַמוֹנִי בֵּית יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׂמִימִם בְּתַפְלוּתֵיהֶם. הֵיכְלֵי הַיִּשִּׁיבוֹת מָלְאוּ בַּחוּרִים, בְּתֵי הַכְּנִסִּיּוֹת נִגְדְּשׁוּ בַּהֲמוֹן אָדָם. כָּלֵם בִּקְשׁוֹ, יָחֳלוּ וְהִתְפַּלְּלוּ לְהַחֲלִמָתוֹ הַמְהִירָה שֶׁל פּוֹסֵק הַדּוֹר, הַגָּאוֹן רַבִּי שְׁלֹמֹה זְלַמֵּן אוֹיֶעֱרֶבֶף.

וְאוֹלָם הָעֲלִיוֹנִים, שֶׁאֲחִזּוּ בְּאֶרוֹן הַקֹּדֶשׁ, נִצְחָו. נִשְׁבָּה אֶרוֹן הָאֱלֹקִים, וְנִשְׁמָתוֹ הַגְּדוֹלָה שֶׁל רַבִּי שְׁלֹמֹה זְלַמֵּן עֲזָבָה אֶת הָעוֹלָם וְשִׁבָּה לְכוֹר מַחְצְבָתָהּ, תַּחַת כֶּסֶּא הַכְּבוֹד.

מֵאוֹת אֲלָפִים הִשְׁתַּכְּרוּ אַחֵר מִטָּתוֹ שֶׁל **רַבִּי שְׁלֹמֹה זְלַמֵּן אוֹיֶעֱרֶבֶף**, מְסַרְבִּים לְהֶאֱמִין כִּי שׁוֹב

לֹא יִחְזוּ בְּנֵעָם זֵיו פָּנָיו הַמְּאִירִים, כִּי שׁוֹב לֹא יִזְכּוּ לְמִגַּע יָדוֹ הַמְּלַטֶפֶת, לְבִרְכָתוֹ וְלַעֲצָתוֹ, לְסִבְרָתוֹ הַיִּשְׁרָה, לְפִסְיָקָתוֹ הַחֲדָה כְּתֵעַר, לְשִׁנְיוֹתוֹ הַלוֹהֶטָה.

הָאֲמָנָם?! הָאֵם כָּבוּ הַמְּאוֹרוֹת?! הָאֵם אָסְפוּ הַכּוֹכָבִים נִגְהָם, וְהִרְקִיעַ קֶדֶר?!

אָכֵן, קָשָׁה סְלוּקָם שֶׁל צְדִיקִים לִפְנֵי הַבוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ יוֹתֵר מִשְׁרַפַּת בֵּית אֱלֹקֵינוּ. וּבְאוֹתָם יָמִים חָשׂוּ זֹאת יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַיִם הַיָּטִב.

רַבִּי שְׁלֹמֹה זְלַמֵּן אוֹיֶעֱרֶבֶף הָיָה בְּבַחֲנֵית סֵלָם מִצָּב אֲרֻצָּה וְרֹאשׁוֹ מְגִיעַ הַשְּׂמִימָה. עַל אֵף גְּדֻלוּתוֹ וְגֵאוֹנוֹתוֹ הָעֲצוּמָה בַּתּוֹרָה, גֵּאוֹנוֹת שְׁהוֹבִילָה לְהַכְתָּרָתוֹ כְּרֹאשׁ יִשִּׁיבַת "קוֹל תּוֹרָה", הָיָה רַבִּי שְׁלֹמֹה זְלַמֵּן אוֹיֶעֱרֶבֶף עַר וְקָשׁוֹב לְכָל טַפַּת סִבָּל וְעִגְמַת נֶפֶשׁ שֶׁל הַזֹּלָתָּ...

רְגִישׁוֹתוֹ הָעֲצוּמָה לְסִבִּיבָתוֹ הִתְּנָה לְשֵׁם דְּבָר, וְהִנֵּהגוּתוֹ הַנִּעְלוֹת הִכּוּ לְאֲבָנֵי דֶרֶךְ בְּבִנְיַת כָּל בֵּית יְהוּדִי.

לְמַעַלָּה מִשְׁנֵי עֲשׂוּרִים חָלְפוּ מִפְּטִירָתוֹ שֶׁל **רַבִּי שְׁלֹמֹה זְלַמֵּן אוֹיֶעֱרֶבֶף**, וְעַדִּין נִשָּׂא שְׁמוֹ בְּרֻמָּה, בְּמַתִּיקוֹת וּבִגְעָגוּעַ, מִשָּׁל אֵף אֶתְמוֹל שְׁמַעְנוּ מִפִּי שְׁעוּרֵי תּוֹרָה מְבָרִיקִים, פְּסָקֵי הֶלְכָה

מְחַדָּדִים וּמְבַסְסִים, סְבָרוֹת יִשְׁרוֹת וּנְכוּחוֹת.

וְאָכֵן, תּוֹרָתוֹ שֶׁל **רַבִּי שְׁלֹמֹה זְלַמֵּן**, מִשְׁנָתוֹ וְהִנֵּהגָתוֹ, הֵאִירוּ לָנוּ וַיֹּאִירוּ לָנוּ לַעֲד. פְּסָקֵי הֶהֱלָכָה שְׁהוֹתִיר רַבִּי שְׁלֹמֹה זְלַמֵּן אַחֲרָיו, הַתְּלַמִּידִים הָרַבִּים שֶׁהֶעֱמִיד, הֵלִיכוֹת חַיִּיו, קוֹרוֹתָיו וְסִפּוֹר חַיִּיו, לֹא יִסּוּפוּ מִזְכְּרָנוּ לַעֲד...

אוֹרוֹ שֶׁל עוֹלָם, אוֹר חַיִּיו וְתּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁלֹמֹה זְלַמֵּן, יֹאִיר בְּלִבֵּנוּ לַעֲד, עַדִּי נִחְזֶה פָּנָיו, בְּבִיאַת גּוֹאֵל צֶדֶק, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

הַכּוֹתֵב וְחוֹתֵם בְּתַפְלָת
מַתִּי יִגִּיעֵנוּ מַעֲשֵׂי לְמַעֲשֵׂי אֲבוֹתֵי
אֶבְרָהָם אַחִיּוֹן

אורו נשל עולם

עשרים וחמישה סיפורים
ביניהם נדירים ובלתי ידועים
ממסכת חיי המופלאה של מורנו ורבנו
שר התורה ועמוד ההוראה
ראש ישיבת "קול תורה"

מרן רבי שלמה זלמן אויערבך זצוק"ל

מאת הרב אברהם אוחיון
ציורים: תמר צייטלין

ציון לנפש חיה

ספר קדוש זה יוצא לאור לעילוי נשמתו הטהורה של דודי
האהוב והחביב ונוגה לו סביב
מלא מצוות כרימון, וריחו הטוב נודף כאפרסמון
חכו ממתקים וכולו מחמדים, תהילתו בקהל חסידים
ראש וראשון לכל דבר שבקדושה
דחיל רבנן ומוקיר רבנן, ואיהו גופיה צורבא מרבנן
שייף עייל שייף נפיק ועסיק באורייתא תדיר

ה"ה רבי **ניסים כהן** בן ויולה ז"ל

אשר נתבקש לשיבה של מעלה ביומא דפורים
י"ד באדר התש"ע

ועלה בסערה השמימה בדמי ימיו,

לאחר יסורים קשים ומרים

אשר קיבל שנים רבות, באהבה ובהכנעה.

איש החסד אשר כל ימיו הטיב עם הזולת

עניו ושפל ברך, צנוע ומתהלך בתום לבב

אהוב על כל סובביו ושמו הטוב הולך לפניו

רוח המקום והבריות נוחה הימנו

דבק בתורה ובמצוות בפשטות ובתמימות

משכים ומעריב לבתי כנסיות ולבתי מדרשות

מתאבק בעפר רגלי רבותיו ובעל מידות תרומיות.

רוח ה' תנחנו בגן עדן, ובישיבה של מעלה תהא מנוחתו

בין צדיקים וחסידים תתענג נשמתו,

וה' הטוב ישפיע עליו מהודו

המקום ינחם את אלמנתו תחי' ואת בניו ובנותיו הע"י
ולא יוסיפו לדאבה עוד ובנחמת ציון ננוחם.

סטודיו "יקרות" מציע שירותי הוצאה לאור

מקצועיים ברמת גימור גבוהה:

כתיבה, הקלדה, עריכה, עריכת לשון, הגהות, ניקוד,

עימוד, עיצוב עטיפה, עיצובים גרפיים והדפסה.

לקבלת הצעה 050-4164500

עריכת לשון:

נעמי נפרשטק

הגהות לשון:

שאול עובדיה פתיה

ניקוד והגהות:

יהודית הירשמן

הקלדה:

אירית ורוצ'ינסקי

02-5830-160

ציורים:

תמר צייטלין

עימוד ועיצוב:

מירי פלקסר

ניהול גרפי:

אברהם אוחיון

©

כל הזכויות שמורות

להוצאה לאור

יפה נוף י. פוזן

נדפס בישראל סיון תשע"ו

אין להעתיק או להפיץ ספר זה או קטעים ממנו
בשום צורה ובשום אמצעי אלקטרוני או מכני
לרבות צילום והקלטה ללא אישור בכתב מהמוציא

Printed in Israel

כל מי שמעוניין לזכות את הרבים בסיפורו האישי
בכל תחום שהוא, אשמח להיות שותף...

להזמנת כל ספרי

הרב אברהם אוחיון

ולמשלוחים

בכל רחבי הארץ:

050-4164-500

תָּכֵן עֲנִינִים

9	מַעֲשֵׂה בַמָּאָה וְעֲשָׂרָה נְפֻלְיוֹנִים
12	בְּרַכְתּוֹ שֶׁל צַדִּיק
14	אוֹר חֹדֶשׁ עַל צִיּוֹן תְּאִיר
16	זִהְרִיּוֹת בְּכָבוֹד הַתְּלִמִּידִים
18	כֶּךָ מְלַמְּדִים!
20	מִקְרָב אֶת קְרוֹבָיו
22	אוֹצֵר יָקָר מְפֹזֵז
24	עֹנֵשׁ בְּלִתִּי נִשְׁכָּח
26	רְגִישוֹת מִיַּחַדָּת
28	תְּמִיד בְּמַתִּינּוֹת
30	לֹא כֶּךָ מוֹדִים
32	יֵלֶךְ אֶצֶל חָכָם
34	הַבְּרָכָה שֶׁהִתְקַיְּמָה בְּמִלּוּאָה
36	מִדַּת הָאֱמֶת
38	עֲצוֹת בְּעֲנִינֵי מִסְחָר
40	לְהִתְפָּאֵר בְּשִׁקְרָא?!
42	וְכִי אֲנִי טוֹב מֵהֵם?
44	כְּבוֹד חֲכָמִים יִנְחֻלוּ
46	מִשְׁפִּיל עֲצָמוֹ עַל דְּבָרֵי תוֹרָה
48	מִנְחַת שְׁלֹמֹה
50	וּלְבִישׁ מְתָר?!
52	וְהָאִישׁ... עָנּוּ
54	הַסֵּפֶר שֶׁלֹא חָבַר
56	סֵפֶר בְּאוֹרִים לְיֵשֶׁב שְׁמֵעֵתָא וְדִירָה צְנוּעָה
58	סוּלָד מִתְאַרֵּי כְבוֹד

הַקְדָּמָה לַהוֹרִים

שְׁנַת הַתֵּר"ע זָרַח הָאוֹר בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעֲלָה, כְּאִשְׁרֵי בְּבֵיתוֹ שֶׁל הַגָּאוֹן הַמְּקַבֵּל, רַבֵּי חַיִּים יְהוּדָה לִיב, מִיסַד יִשִּׁיבַת הַמְּקַבָּלִים "שַׁעַר הַשָּׁמַיִם", נוֹלַד בּוֹ קֶטָן, וַיִּקְרָא שְׁמוֹ בִּישְׂרָאֵל שְׁלֹמֹה זַלְמָן.

רַבֵּי חַיִּים יְהוּדָה לִיב הָיָה צֶאֱצָאוֹ שֶׁל רַבִּי אַבְרָהָם דָּב אוֹיעֶרְבֶּךָ, חֲתָנוֹ שֶׁל רַבִּי יַעֲקֹב יוֹסֵף מְפֻלְנָאָה, תְּלִמִּידוֹ שֶׁל ה"בַּעַל שֵׁם טוֹב".

כְּאִמּוֹר, רַבֵּי חַיִּים יְהוּדָה לִיב הָיָה מְקַבֵּל גְּדוֹל וְעֲצוֹם, אֲךָ גַּם גְּדֻלּוֹתָיו בִּפְשָׁט הִיָּתָה יְדוּעָה וּמִפְרָסְמַת, כְּפִי שִׁבְאַה לִידֵי בְטוּי בְּסִפְרוֹ "חֲכָם לֵב" עַל שֶׁלָּחַן עֲרוּךְ אֲבֹן הָעֶזֶר.

בְּבֵית זֶה גָּדַל וְנִתְגַּדַּל שְׁלֹמֹה זַלְמָן הַקָּטָן, וְעַל בְּרָכּוֹ שֶׁל אָבִיו הַגְּדוֹל הִשְׁתַּעֲשַׁע בְּדַבְּרֵי תוֹרָה.

עֲנִיּוֹת גְּדוֹלָה שֶׁרָרָה בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁל אָז, וְלִימִים יִתְבַּטָּא **רַבִּי שְׁלֹמֹה זַלְמָן אוֹיעֶרְבֶּךָ**, כִּי שְׂרִידֵי רַעְבוֹן הַיְלָדוֹת, שֶׁהָיָה אוֹרַח שֶׁל קֶבֶע בְּבֵית, נִכְרוּ בּוֹ לְמִשְׁךְ שָׁנִים רַבּוֹת. וְאוֹלָם, עֲשִׁירֹת מִסּוּג אַחֵר מְלָאָה אֶת בֵּיתוֹ שֶׁל רַבֵּי חַיִּים יְהוּדָה לִיב.

עֲשֵׂר רוּחָנֵי עֲצוֹם הַשְׁתַּפֵּךְ מִתּוֹךְ הַבֵּית הַיְּרוּשָׁלַמִּי הַקָּטָן. מְתִיקוֹת הַתּוֹרָה, עֲדִינוֹת הַנֶּפֶשׁ, יְדִיעַת הַהֲלָכָה, אֶהְבֵּת הַנִּגְלָה וְהַנְסִתָּר, כָּל אֵלּוּ חִבְרוּ לָהֶם בֵּין פְּתָלֵי בֵיתוֹ שֶׁל רַבֵּי חַיִּים יְהוּדָה לִיב. וְעַל אוֹצְרוֹת רוּחָנִיִּים אֵלּוֹ נִתְעַצְמָה דְמוּתוֹ הַמְּפֻלָּאָה שֶׁל הַגָּאוֹן רַבִּי שְׁלֹמֹה זַלְמָן אוֹיעֶרְבֶּךָ.

אֶת שְׁנוֹת בְּחֵרוֹתוֹ עָשָׂה **רַבִּי שְׁלֹמֹה זַלְמָן** בִּישִׁיבַת "עֵץ חַיִּים" הַיְּרוּשָׁלַמִּית, וְשֵׁם סֵפֶג תּוֹרָה וַיִּרְאָה מְרַאשֵׁי הַיְּשִׁיבָה וּמִרְבָּנֶיהָ.

הַתְּמַדָּתוֹ בַּתּוֹרָה וּשְׁחִיתוֹ בַּיָּם הַתְּלֻמוֹד הִיָּתָה לְשֵׁם דְּבַר, וַיַּחַד עִם זֹאת, כְּבֹר מִגִּיל צָעִיר נִכְרָה בְּרַבִּי

שְׁלֹמֹה זַלְמָן מְשִׁיכָה עֵזָה לְתַחֲנוּם הַהֲלָכָה. בְּהִיּוֹתוֹ בְּגִיל עֲשָׂרִים וְחֲמֵשׁ שָׁנָה בְּלֶבֶד, בְּשָׁנַת הַתֵּרַצ"ה, הוּצִיא רַבִּי שְׁלֹמֹה זַלְמָן אֶת חֲבוּרוֹ הָרִאשׁוֹן לְאוֹר עוֹלָם.

הָיָה זֶה הַסֵּפֶר "מְאוּרֵי אֵשׁ", הַכוֹלֵל חֻקֵּי הַלְכוּת, חֲדוּשִׁים וּבְאוּרִים הַנוֹגְעִים לְעֻנְיֵן מְאוּר הַחֲשֻׁמִּל בְּשַׁבָּת וּבִיּוֹם טוֹב.

דִּי לְעֵלְעַל מַעֲט בַּהֲסָכְמוֹת שֶׁהֶעֱנִיקוּ גְאוּנֵי הַגּוֹלָה וּגְדוּלֵי יְרוּשָׁלַיִם לְסִפְרוֹ שֶׁל הָאֲבֵרָה הַצָּעִיר בּוֹן הָעֲשָׂרִים וְחֲמֵשׁ, עַל מִנַּת לַעֲמֹד עַל הַהֶעֱרָכָה הַעֲצוּמָה שֶׁרָחֲשׁוּ כָּלפָּיו.

כֶּךָ, לְמִשְׁלַל, מִתְאַרֵּוּ הַגָּאוֹן רַבִּי חַיִּים עוֹזֵר גְּרוֹדִז'יִנְסְקִי: "הוּד כְּבוֹד הָרַב הַגָּאוֹן, חֲרִיף וּבָקִי, סִינִי וְעוֹקֵר הָרִים, קִנְקֵן חֹדֶשׁ מְלֵא יֶשֶׁן עֵתִיק, כֵּשׁ"ת מוֹרְנוֹ וְרַבְּנוֹ הָרַב שְׁלֹמֹה זַלְמָן אוֹיעֶרְבֶּךָ"...

רֹאשׁ יִשִּׁיבַת "עֵץ חַיִּים", הַגָּאוֹן רַבִּי אִיסָר זַלְמָן מְלַצֵּר, כּוֹתֵב לוֹ כֶּךָ: "מַעֲלַת כְּבוֹד אֶהוּבֵי חֲבִיבִי, הָרַב הַגָּאוֹן הַנֶּעֱלָה, מו"ה שְׁלֹמֹה זַלְמָן שְׁיִחִיָּה, מְגֻדּוּלִי לוֹמְדֵי יִשִּׁיבַתְנוּ עֵץ חַיִּים, הַתְּנוּסָס לְתַפְאָרָה עוֹד מִימֵי נַעֲוָרָיו וּבְחֵרוֹתוֹ לְעֵלְוֵי עֲצוֹם, בְּמַהֲרֹת שְׁכָלוֹ וּסְבָרָתוֹ הַיְּשָׁרָה. וְעַתָּה, אִם שְׁעוּדָנוֹ אֲבֵרָה צָעִיר לְיָמִים, הוֹסִיף חֲכָמָה וְתַבּוּנָה רַבָּה כְּאַחַד הַגְּדוֹלִים הַמְּפָרְסְמִים... הוּא מְבַאֵר וּמַחֲדִּשׁ חֲדוּשִׁים עֲמֻקִּים וּמִתּוֹקִים..."

וְאֵלּוֹ אָבִיו מוֹלִידוֹ מַעֲתִיר עָלָיו דְּבָרֵי שְׁבַח וְהַלֵּל: "בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דִּיהֵב לָן אוֹרֵיתָא, וּבָהּ יֵהֵב חֲכָמָתָא לְחַכְמִין... חֲדָאִי נִפְשָׁאִי חֲדָאִי, בְּסִפְרָא דְשְׁלֹמֹה זַלְמָן בְּרִי, דְּבַר חֲכָם הוּא לִי"...

הַשָּׁנִים חָלְפוּ, וְהָאֲבֵרָה הַצָּעִיר הָלַךְ וְהִכָּר כְּמוֹרָה הוֹרָאָה הַמִּיָּחַד בְּשַׁעֲוֵר קוֹמָתוֹ. וַיַּחַד עִם זֹאת, הָלַךְ שָׁמְעוֹ לְפָנָיו כְּבַעַל סְבָרָה יְשָׁרָה, הַצּוֹלֵל בְּנִבְכֵי יָם הַתְּלֻמוֹד.

מעשה במאה ועשרה נפוליונים

אם יוכל הרב לעזור לי? אני זקוק בדחיפות להלוואה!"

רבי שלמה זלמן פרוש, סבו של רבי שלמה זלמן אויערבך, קבל את היהודי שעמד בפתח במאור פנים.

וכי מה השאלה? אכן, הוא יעניק למבקש הלוואה יפה, כמו שהעניק ליהודי שהגיע לפניו וכמו שהוא עתיד להעניק לזה שיגיע אחריו. הלא בדיוק לשם כך יסד את 'חברת שערי-חסד, גמילות חסדים הכללי', בראותו את מצוקתם של עניי ירושלים, ובדעו כי קפת ההלוואות תושיע רבים מהם. ואכן, שעות רבות הקדיש רבי שלמה זלמן פרוש לקפת הגמ"ח, מבלי לקחת לעצמו שום תשלום עבור עבודתו.

כאשר קמה שכונת 'שערי חסד', נחלץ הרב פרוש לקחת חלק ביסוד השכונה החדשה, ואף עבר לגור בה. ועד מהרה הפך ביתו למוקד משיכה לעניים, אנשים קשי יום ונדכאים, יתומים ואלמנות. שם, בחברתו של הרב פרוש, הוקל להם. הם חשו כי אינם לבד, וכי רבי שלמה זלמן דואג להם.

והנה, באחת השנים, בערב פסח, היה אמור להגיע סכום כסף נכבד מגבאי כולל מינסק שברוסיה, אשר בראשו עמד רבי שלמה זלמן. ימי החג הלכו וקרבו, אולם המשלוח התעכב, ולרבי שלמה זלמן לא היה מה לתת לעניי העיר. הדאגה החלה מכרסמת בלבם – כיצד יוכלו האמללים לרכש יין ומצות לחג?

בצר לו פנה אל ר' פיבל סטאלר (הנגר) ובקש: "התוכל להלוות לי מאתיים נפוליון זהב? אחזיר לך אותם ברגע שיגיע המשלוח ממינסק". ר' פיבל הסכים ומסר לרב פרוש את הכסף. ואכן, לאחר החג הגיע הרב פרוש אל ביתו של ר' פיבל והחזיר לו מאה ועשרה נפוליון זהב. "את השאר אחזיר לך ברגע שיגיע משלוח נוסף", הבטיח.

חדשים חלפו, וכאשר קבל רבי שלמה זלמן פרוש את יתרת הסכום, פנה שוב אל ביתו של ר' פיבל כדי להשלים את החזר החוב, בסך תשעים נפוליונים.

"מדוע רק תשעים?!" שאל ר' פיבל, שכבר היה זקן מפלג, וזכרונו לא היה במיטבו...

"מה פרוש?!" נדהם רבי שלמה זלמן. "הלא כבר החזרתי לך את מאה ועשרה הנפוליונים הראשונים", אמר לו, "וכי אינה זוכר?!"

אך לא, ר' פיבל לא נזכר. בלית ברירה הובא הענין לפני בית דינו של רבי שמואל סלנט, רבה של

מרום, על כל הטובה אשר גמלני עד כה?

ראשית, אשגר מלות ברכה והכרת הטוב לעורכת הלשון במקצועיות ובחן מיחד הגב' **נעמי נפרשטק** תחי'. תודה מיחדת מקרב לב נתונה לצירת בידי אמן הגב' **תמר ציטלין**, על ציורי הספר והעטיפה המלאים בחן מיחד ובאיכות שאינה מתפשרת. ועל אשר סיעה ומסיעת תדיר בכל שלבי יצירת הספר בעצותיה המחכימות והקולעות אל המטרה. תודתי נתונה לידידי ורעי הרה"ג **שאול עובדיה פתיה** שליט"א על שסייע בהגהות הלשון כדרך היחודית והמקצועית. חפנים של תודה והערכה לנכדנית והמגייה המקצועית, הגב' **יהודית הירשמן**. תודה גדולה לקלדנית המקצועית הגב' **אירית ורוצ'רינסקי** תחי' על מלאכתה המדקדקת ועל סיעה בכל עת. פן אודה למעצבת והגרפיקאית ביד אמן, הגב' **מירי פלקסר**, על עזוב ועמוד הספר מתחלתו ועד סופו ועל עזוב העטיפה מלאכת מחשבת ורבת חן. וכן על הערותיה והארותיה בכל עניי הספר.

כמו כן נשא את תודתנו לידידנו היקרים והחשובים בנש"ק, **משפחת גולדברג** המפלגה הע"י, נכדם וש"ב של רבנו זצוק"ל, אשר מפיהם שמענו עבודות מפלאות והנהגות נאצלות מחייו של רבנו 'אורו של עולם' ואשר סיעו לנו רבות בעצותיהם המחכימות ובתמונות של רבנו ועל כך יבואו על הברכה.

אחרית דבר, אודה לרעיתי הנכבדה והחשובה, אשת חיל עטרת בעלה, מרת **נעמה** תחי', אשר היא כדבר המעמיד לכל מלאכת הקדש, משלה אני פועל, ממנה אני שואב את כחותי, ולה אני חב את הכרת תודתי, כי לולא סיעה התמידי בכל המפעל הגדול הזה, לא יכלתי לברך על המגמר של שום יצירה, ולפיקה – שלי ושלכם, שלה הוא. יזכנו ה' לחיים ארפים ומתקנים ולראות נחת מכל מעלנו, אמן.

אברהם אוחיון
ר"ח סיון התשע"ו

וכן נתעטר **רבי שלמה זלמן** בשני כתרי תורה. מחד, נמנה על גדולי פוסקי הדור. ומאידך, העמד בראש ישיבת "קול תורה" המעטייה, והעמיד מאות רבות של תלמידים, שהפכו ברבות הימים למורי הוראה ומרביצי תורה בדרך העמקנית והיחודית.

ולצד שני כתרי התורה הללו, נתעטר הגאון האדיר, **רבי שלמה זלמן אויערבך**, בעטרת תפארת המדות הנעלות והנאצלות.

מאור פניו הקורן, שיחתו הנעימה, עדינות נפשו, השגותיו הדקות בענינים שבין אדם לחברו, כל אלו העמידוהו על רום פסגת המעלה, כמנהיג הדור, איש על העדה, היודע להלך ברוחו של כל אחד ואחד.

אלפים שחרו לפתחו. מורי הוראה בקשו מענה הלכתי לשאלות סבוכות, אנשים מן השורה בקשו עצה וברכה, מגידי שעורים בקשו תרומים לקשיות עמקות, וגדולי הדור בקשו להחליף עמו מלי דאורייתא...

במשך שמונים וחמש שנה התחממה ירושלים לאורו של המאור הגדול, **עד שביום כ' באדר א' שנת תשנ"ה נסתלק הגאון האדיר לבית עולמו**. תפלות רבות נשאו לשלומם בעת חליו, אולם הגזרה נגזרה, ואראלים נצחו את המצוקים.

אבל כבד ירד על ירושלים ועל העולם היהודי בכלל, מאות אלפים לוו את מטתו בדמעות שליש, מתנחמים למצער בתורה העצומה שהותיר אחריו. ואף אנו, קטני הקומה, נצעד ונלך לאורו של רבי שלמה זלמן אויערבך, לעד ולעולם, לאורו של עולם...

וכאן המקום להודות לבורא עולם על שסייע בידי עד היום, ובפרט בכל הקשור במישרין ובעקיפין לחנוך ילדי ישראל ברוח ישראל סבא. במה אקדים ה', אכף לאלקי

ירושלים. הדיינים שמעו את שני הצדדים, ופסקו: "רבי שלמה זלמן, עליך להשבע בשבועה דאורייתא שאכן החזרת את הכסף. רק אם תשבע, לא תצטרך להחזיר עוד מאה ועשרה נפוליונים".

רבי שלמה זלמן נבהל ונחרד. "מה?! להוציא שבועה חמורה מפִּי? איך אעשה זאת?! אָנָּה, תנו לי שהות של שבועה ימים לחשב על הענין", בקש.

שבועת הימים חלפו חיש מהרה, ורבי שלמה זלמן התיצב בבית הדין והודיע: "איני מוכן להשבע, משום שמעולם לא נשבעתי אפלו שבועה של אמת! בלית ברירה, אשלם בשנית את הסכום, אולם אבקש לחלק את הסכום לתשלומים, מכיון שאין לי אפשרות לשלם הכל בבת אחת".

אף רבי שמואל סלנט נענה ואמר: "אינני מקבל את החלטתך, רבי שלמה זלמן. מצוה אני עליך שתשבע שבועה דאורייתא, משום שאני חושש שאנשים ירננו עליך, ויגידו שבאמת לא שלמת עדן לר' פיבל, ונסית להערים עליו. הנה, יאמרו, עבדה שיש בידי של רבי שלמה זלמן סכום עתק שקצה לתת לר' פיבל. מהיכן השיג אותו אם לא מאותה הלוואה שלוה ממנו? ובכן, כדי שלא לתת לאנשים אפשרות לחשב כך, הריני מחייב אותך להשבע".

רבי שלמה זלמן קבל עליו את הדין, על אף שקשה היה לו להשבע. ברם, בקשה אחת היתה בפיו: "אָנָּה, תנו לי שהות של שלושה ימים כדי להתכונן למעמד נורא זה".

ואכן, הכנות רבות ערך רבי שלמה זלמן בשלשת הימים הללו, ובהגיע יום השבועה, יצא לבית הדין כשהוא לבוש בקיטל לבן, וכשבני ביתו מלוים אותו בבכיות נוראות.

אבל בזאת לא תם הספור. רבי שלמה זלמן חסד, אמנם, מאה ועשרה נפוליונים על ידי השבועה, אולם הוא לא אבה בשום אופן להנות מהכסף.

מה עשה? מכר את דירתו וקבל תמורתה כחמשים נפוליוני זהב. לזה עוד ששים נפוליון, וכך היה בידי מלא הסכום.

את הכסף הקדיש רבי שלמה זלמן להקמת בית הכנסת "בית יעקב" שבשכונת בית ישראל. וספור המעשה כלו נכתב בקצרה על שלט שנקבע בכתל הצפוני שבאותו בית כנסת, וזה נסחו: "לזכרון טוב בהיכל ה' לעולם, שזה בית המדרש בנוי מנדבת נדיב אחד ושמו פלאי ונעלם, שנדב סך מאה ועשרה נפוליון זהב..."

ברם, צדקתו של רבי שלמה זלמן הוכחה כעבור זמן קצר. היה זה בערב חג הפסח של השנה שלאחר מכן, כאשר העלמה טויבע זלדה ששמשה כעוזרת בביתו של ר' פיבל הנגר, הגיעה וספרה בהתרגשות כי בשעת נקיון הבית לחג נמצאו מאה ועשרה הנפוליונים, וכי רבי פיבל ואשתו מבקשים את סליחתו של רבי שלמה זלמן...

כזו היתה נקיות כפיו וטהר לבבו של הסב הגדול.